Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
Ul. Ogrodowa 16
73-115 Dolice
tel. (91) 5640 183; 5640 129
fax (91) 5640 237 e-mail gops@dolice.pl
NIP 854 225 92 47

URZĄD GMINY W DOLICACH
WPŁYNĘŁO 15. 03. 2018 SEKRETARIAT
przekazano

Sprawozdanie z działalności GOPS za 2017 r.

Ustawa o pomocy społecznej, na mocy której działa GOPS w Dolicach, obliguje kierownika ośrodka pomocy społecznej do składania corocznego sprawozdania z działalności ośrodka oraz przedstawiania potrzeb w zakresie pomocy społecznej.

Rada gminy, biorąc pod uwagę potrzeby opracowuje i kieruje do wdrożenia lokalne programy pomocy społecznej.

GOPS w Dolicach w 2017 r. realizował zadania z zakresu:

I Pomocy społecznej
II Wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej
III Przeciwdziałania przemocy w rodzinie
IV Dodatków mieszkaniowych i energetycznych
V Świadczeń rodzinnych
VI Funduszu alimentacyjnego
VII Postępowania wobec dłużników alimentacyjnych
VIII Realizacji programu Rodzina 500 +

Powyższe zadania realizowali:

Kierownik
Główna księgowa
Księgowa
Pięciu pracowników socjalnych
Referent ds. realizacji świadczeń pomocy społecznej
Dwóch asystentów rodziny
Trzech Referentów ds. świadczeń rodzinnych (okresowo)
Pomoc administracyjna (okresowo)
Opiekunka środowiskowa

Zlecano wykonanie zadań z zakresu: obsługi informatycznej, pomocy prawnej i usług opiekuńczych.

W roku 2017 Ośrodek zrealizował budżet w wysokości 11 430 967zł., w tym:

10 376 754 zł Dotacja z budżetu państwa
1 054 213 zł Środki własne Gminy

Podział ze względu na rodzaj wydatków:
5 519 137 zł świadczenia wychowawcze (500+) i obsługa
4 029 162 zł świadczenia rodzinne, fundusz alimentacyjny, fundusz zdrowia i obsługa
1 047 329 zł świadczenia pomocy społecznej: zasiłki, składki zdrowotne od zasiłków stałych pomoc w naturze, dożywianie, DPS,
14 003 zł prace społecznie użyteczne
101 006 zł wspieranie rodziny (asystent rodziny),
49 843 zł rodziny zastępcze (opłaty za opiekę dotyczy systemu pieczy zastępczej)

577 159 zł funkcjonowanie GOPS
48 319 zł dodatki mieszkaniowe
1 051 zł dodatki energetyczne
34 359 zł usługi opiekuńcze
5 902 zł specjalistyczne usługi opiekuńcze
3 697 zł. Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa

Wykres: Wysokość budżetu GOPS na przestrzeni lat 2003-2017

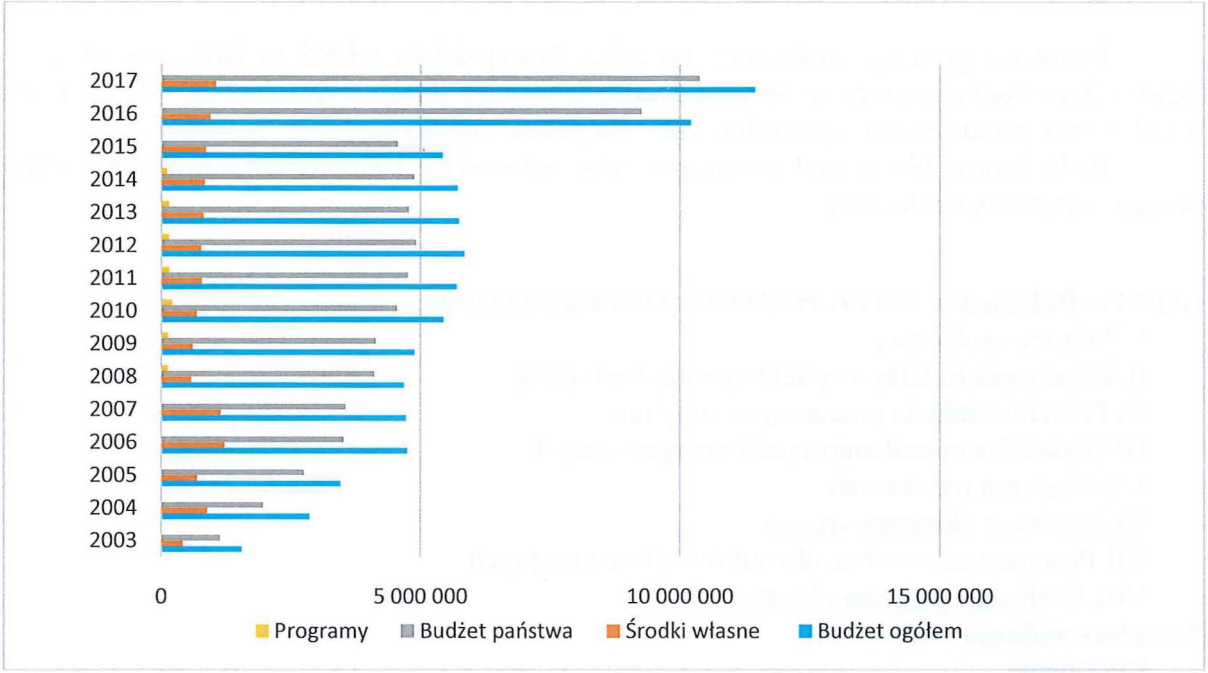

Budżet na zadania własne gminy

Tabela: budżet wydatkowany na zadania własne z podziałem na środki własne i dotację.

Rozdział	Paragraf	Kwota w zł	Rodzaj świadczeń	Finansowanie
85202	2030	249 231	opłata za pobyt w domach pomocy społecznej	środki własne gminy
85213	2030	24 000	składki na fundusz zdrowia od zasiłków stałych	budżet państwa
85214	2030	99 473	zasiłki okresowe	budżet państwa
85214	2030	662	zasiłki okresowe	środki własne gminy
85214	2030	41 502	zasiłki celowe, schronienie, odzież, opał, pogrzeb, pomoc w naturze, pomoc sąsiedzka.	środki własne gminy
85215	2030	48 319	dodatki mieszkaniowe	środki własne gminy
85216	2030	294 924	zasiłki stałe z tytułu niepełnosprawności	budżet państwa
85216	2030	273	zasiłki stałe z tytułu niepełnosprawności	środki własne gminy
85219	2030	432 629	wynagrodzenia i utrzymanie GOPS	środki własne gminy
85219	2030	144 530	wynagrodzenia i utrzymanie GOPS	budżet państwa
85228	2030	34 359	usługi opiekuńcze	środki własne gminy
85295	2030	14 003	prace społecznie użyteczne	środki własne gminy
85295	2030	3 697	Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa	środki własne gminy
85295	2030	19 060	posiłki poza programem „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”-	środki własne gminy

			posiłek dla uczniów i dorosłych	
85230	2030	66 204	program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania"- posiłek, świadczenia pieniężne i żywność	środki własne gminy
85230	2030	252 000	program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania" – posiłek, świadczenia pieniężne i żywność.	budżet państwa
85504	2030	14 994	asystent rodziny	budżet państwa – program rządowy
85504	2030	30 406	asystent rodziny	środki z Funduszu Pracy
85504	2030	55 606	asystent rodziny	środki własne gminy
85508	2030	49 843	rodziny zastępcze (opłata za pobyt i opiekę w placówce opiekuńczo wychowawczej)	środki własne gminy

Budżet na zadania zlecone

Tabela: budżet wydatkowany na zadania zlecone z podziałem na środki własne i dotację.

Rozdział	Paragraf	Kwota w zł	Rodzaj świadczeń	Finansowanie
85228	2010	5 902	Specjalistyczne usługi opiekuńcze	budżet państwa
85213	2010	48 011	Fundusz zdrowia od SR	budżet państwa
85215	2010	1 051	Dodatek energetyczny	budżet państwa
85501	2060	5 519 137	Świadczenia wychowawcze 500+ i koszty obsługi	budżet państwa
85502	2010	3 942 326	Świadczenia rodzinne, świadczenia z Funduszu alimentacyjnego, składki społeczne i koszty obsługi	budżet państwa
85502	0980 0970	38 825	Koszty obsługi Funduszu alimentacyjnego i działań wobec dłużników.	środki własne gminy pochodzące ze zwrotów od dłużników

I. POMOC SPOŁECZNA

Odnotowano w rejestrze alfabetycznym ogólną liczbę rzeczywistą rodzin bez względu na podział zadań w pomocy społecznej – 268 rodzin, a liczba osób w tych rodzinach wyniosła 794 osób, stanowi to ok. **10,16 %** mieszkańców Gminy Dolice.
Spośród ogólnej liczby rodzin 127 to rodziny z dziećmi, w tym 18 – rodzin z czworgiem i więcej dzieci, 42 - rodziny niepełne, 66 - rodziny emerytów i rencistów, 96 – jednoosobowe gospodarstwa domowe.

Spośród ogólnej liczby rodzin objętych pomocą, ok 26 % korzystało wyłącznie z dożywiania dzieci w szkole.

Wykres: Liczba rodzin objętych pomocą społeczną ośrodka

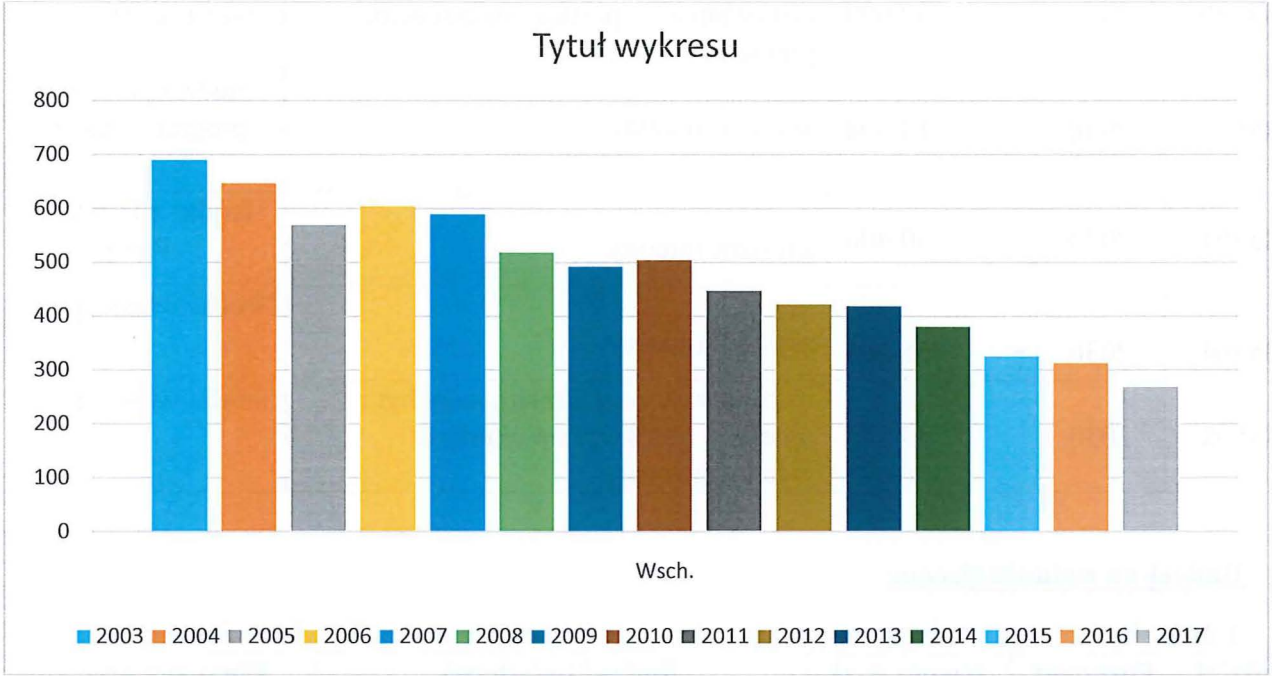

Główne powody trudnej sytuacji życiowej i przyznania pomocy:
(Jedna rodzina może mieć kilka powodów przyznania, np. ubóstwo, bezrobocie, choroba. Nie należy sumować poszczególnych.)

Tabela: powody trudnej sytuacji życiowej

Powód trudnej sytuacji	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Ubóstwo (dochód poniżej kryterium)	190	575
Sieroctwo	0	0
Bezdomność	14	16
Potrzeba ochrony macierzyństwa	26	161
w tym wielodzietność	17	125
Bezrobocie	84	318
Niepełnosprawność	141	377
Długotrwała lub ciężka choroba	74	235
Bezradność w sprawach opiekuńczych i prowadzenia gospodarstwa domowego w tym:	36	133
rodzin niepełnych	11	45
rodzin wielodzietnych	4	29
Przemoc w rodzinie	7	27
Alkoholizm	32	85
Narkomania	1	1
Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	3	7
Zdarzenie losowe	2	4
Sytuacja kryzysowa	7	19

W ramach zadań zleconych przyznano:

Decyzje potwierdzające prawo do świadczeń opieki zdrowotnej dla osób innych niż ubezpieczone
Osoby nieubezpieczone, niepodlegające obowiązkowi ubezpieczenia z innego tytułu, których dochód nie przekracza kwoty kryterium uprawniającego, mogą otrzymać decyzję potwierdzającą prawo do bezpłatnych świadczeń zdrowotnych na okres 90 dni. W ramach realizacji tego zadania wydano 23 decyzji dla 23 osób dorosłych.

Usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi – przyznano 3 osobom chorym. Na to zadanie wydatkowano **5 902 zł.** Osoby, którym przyznano usługi ponosiły częściową odpłatność, łącznie w 2017 r. zwróciły 76,70zł.

W ramach zadań własnych dotowanych z budżetu wojewody przyznano i zrealizowano następujące świadczenia:

Zasiłek stały dla osób uprawnionych z powodu niepełnosprawności, którzy w wieku powyżej 18 r. ż. stali się niezdolni do pracy lub osiągnęli wiek poprodukcyjny wypłacono 64 osobom w łącznej kwocie **295 197 zł** (w tym dotacja 194 924 zł, środki własne 273 zł).

Program „Pomoc Państwa w zakresie dożywiania"
- **posiłek** 108 rodzin, dla 203 osób na łączną kwotę 177 652 zł,
- **zasiłek celowy na przygotowanie lub zakup posiłku** 127 rodzin o łącznej liczbie osób 320, kwota świadczeń wyniosła 132 772 zł,
- **świadczenie rzeczowe, tj. żywność** 13 rodzin o łącznej liczbie osób 16 kwota świadczeń 7 780 zł.

Łącznie w ramach programu wydano **318 204 zł** (w tym 252 000 zł dotacja, 66 204 zł środki własne).

Zasiłek okresowy przyznawany z powodu:
- bezrobocia objęto 32 rodziny w kwocie 45 898 zł,
- długotrwałej choroby 23 rodziny w kwocie 21 411 zł,
- niepełnosprawności 23 rodziny w kwocie 17 953 zł,
- innego niż wyżej wymienione objęto 20 rodzin w kwocie 14 873 zł.

Łącznie objęto 83 rodziny na kwotę **100 135 zł** (w tym dotacja 99 473 zł, środki własne 662 zł)

Środki z budżetu własnego gminy, przeznaczono ponadto na:

Posiłek poza programem dla osób, których dochód przekracza 150 % kryterium, przyznany zgodnie z uchwałą Rady Gminy oraz posiłki poza jednym gorącym daniem - 14 rodzin, dla 25 osób na łączną kwotę **19 060 zł.**
Schronienie – **2 275 zł** dla 5 osób bezdomnych przez 287 dni łącznie.
Zasiłki celowe i celowe specjalne oraz pomoc rzeczowa na zaspokojenie najważniejszych potrzeb, takich jak: leczenie, rehabilitacja, koszty utrzymania mieszkania, dojazdów, odzież, opał, żywność, pomoc sąsiedzka oraz świadczenia w naturze otrzymało 89 rodzin na łączną kwotę **35 265 zł.**
Pobyt w domach pomocy społecznej – opłacano koszt pobytu 12 osób w DPS w łącznej kwocie **249 231 zł.** W 2017 r. umieszczono 3 osoby. Osoby zobowiązane do wnoszenia odpłatności wpłaciły łączną kwotę 13 205,16 zł.

Usługi opiekuńcze – usługi w zakresie pomocy w codziennym funkcjonowaniu przyznano 7 osobom chorym, w tym 3 zamieszkującym w mieszkaniu chronionym. Usługi wykonywały opiekunki w ramach umowy zlecenia. Na to zadanie wydatkowano **34 359 zł.** Osoby, którym przyznano usługi ponosiły częściową odpłatność, łącznie w 2017 r. zwróciły 11 986,24zł.

Mieszkanie chronione – zajmowane było przez trzy osoby wymagające tej formy pomocy. Mieszkanki miały zapewnione 3 godz. usług opiekuńczych codziennie przez 7 dni w tygodniu. Pobyt w mieszkaniu chronionym jest częściowo odpłatny, w 2017 r. opłata wynosiła 257,60 zł miesięcznie od osoby. Stanowi ono alternatywę dla domu pomocy społecznej i jak wynika z analizy funkcjonowania mieszkania chronionego oraz analizy kosztów jest to rozwiązanie bardzo korzystne.

Kolonie dla dzieci - w ramach pracy socjalnej pracownicy ośrodka zorganizowali wyjazd grupy uczestników, którzy w okresie wakacji byli na koloniach pod nazwą „Wartościowe wakacje w Trzęsaczu" Trzęsacz w dn. 11- 20 lipca 2017 r. – 18 dzieci
Liczba dzieci, miejsce kolonii, wykonawca i kryteria naboru zostały wskazane przez Kuratorium Oświaty w Szczecinie, które również finansowało wypoczynek.

Ponadto GOPS współorganizował kolonie pod nazwą „Przystanek Dolice", które miały miejsce od 01.07.2017 r. do 07.07.2017 r. W koloniach wzięło udział 20 dzieci z Gminy Dolice. Do zadań GOPS należała rekrutacja uczestników, rozliczanie wpłat rodziców, przyznanie i zorganizowanie obiadów, uczestniczenie w niektórych zajęciach, pozyskiwanie sponsorów.

W ramach współpracy GOPS z CARITAS czworo uczestników wzięło udział w koloniach organizowanych przez CARITAS w Brzózkach nad Zalewem Szczecińskim w okresie 11-21.07.2017 r.

Praca socjalna

Pracownicy Ośrodka obok wywiadów środowiskowych i wniosków o przyznanie pomocy finansowej lub rzeczowej, rozwiązują wiele spraw życiowych mieszkańców gminy, pomagając w przezwyciężeniu najróżniejszych problemów. Praca socjalna skupia się na rodzinach będących w kryzysie, spowodowanym najczęściej wieloma nakładającymi się dysfunkcjami i problemami. Są to głównie ubóstwo, brak zatrudnienia, nadużywanie alkoholu, niepełnosprawność, niezaradność, konflikty, przemoc. Interwencja w tych rodzinach opiera się na współpracy z innymi instytucjami, jak lekarz rodzinny, oddział pielęgnacyjny, gminna komisja profilaktyki, kurator, policja, sąd rodzinny, szkoła, ZUS, urząd pracy a także wodociągi, energetyka, spółdzielnie mieszkaniowe.

Problemy związane z dysfunkcją rodziny są zwykle bardzo złożone, wymagają długiej pracy, podejmowania wielu prób i różnych sposobów w zależności od rodzaju problemów. Niektóre osoby korzystają wyłącznie z pomocy polegającej na załatwieniu spraw formalnych – kompletowanie dokumentów, umawianie terminów, uzgadnianie i monitorowanie pomocy sąsiedzkiej itp.

Niestety obserwuje się powielanie schematów i dziedziczenie biedy w rodzinach długotrwale korzystających z pomocy. Członkowie rodzin z chwilą osiągnięcia pełnoletności sami niejednokrotnie stają się świadczeniobiorcami.

Generalnie jednak występuje tendencja spadkowa, w ostatnich latach liczba rodzin korzystających z pomocy systematycznie maleje, obrazuje to wykres na str. 4 sprawozdania. W 2017 liczba rodzin, które wyszły z systemu pomocy wyniosła 24.

Sponsoring

Oprócz dotacji budżetowych i finansów własnych gminy Ośrodek pozyskiwał środki z od sponsorów i instytucji. Współpracowaliśmy w tym zakresie m.in. ze Szkolnym Klubem Wolontariusza „Przyjazne serca" działającym w Gimnazjum Dolice, który na każde święta

przygotowuje paczki wskazanym przez ośrodek rodzinom, Stowarzyszeniem Ludzi Bezdomnych i Samotnych Matek z Dziećmi ze Stargardu, a także z firmami i osobami prywatnymi z Gminy Dolice.

II. WSPIERANIE RODZINY I PIECZA ZASTĘPCZA

Obowiązek wspierania rodzin i finansowania pieczy zastępczej przez gminy wynika z ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, która weszła w życie 01.01.2012 r. Realizacja ustawy jest zadaniem własnym gminy, finansowanym ze środków własnych, dofinansowywanych z budżetu państwa w ramach Programu rządowego. Zgodnie z art. 178 ust. 1 do 31 marca każdego roku Wójt składa Radzie Gminy roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawia potrzeby związane z realizacją zadań.

I Formy pracy z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, określone w ustawie to:

1. Konsultacje i poradnictwo specjalistyczne - odbyły się indywidualne spotkania z psychologiem w miejscu zamieszkania. Rodziny w sytuacjach kryzysowych korzystały również z pomocy psychologa zatrudnianego w ramach środków profilaktyki.
2. Terapia i mediacja – nie przyznawano tego rodzaju usług
3. Usługi opiekuńcze i specjalistyczne dla rodzin z dziećmi – nie przyznawano tego rodzaju usług,
4. Pomoc prawna – odbyły się porady z zakresu prawa rodzinnego, konsultacje z prawnikami udzielającymi porad w tutejszym Urzędzie.
5. Grupy wsparcia lub grupy samopomocowe – nie funkcjonowały takie grupy.
6. Asystenci rodziny – w 2017 r. pracowali łącznie z 25 rodzinami, w rodzinach było 66 dzieci.

II Formy pomocy w opiece i wychowaniu dziecka określone w ustawie to:

1. Placówki wsparcia dziennego – na terenie Gminy Dolice nie funkcjonuje żadna placówka spełniająca wymogi określone w tej ustawie.
2. Rodziny wspierające – nie zawierano umów z rodzinami wspierającymi.

Współpraca z rodzinami biologicznymi, mającymi trudności opiekuńczo-wychowawcze:

W 2017 r. asystenci rodzin pracowali z 25 rodzinami, z czego:
- z żadną rodziną nie została zakończona współpraca ze względu na osiągnięty założony cel,
- z 3 rodzinami została zakończona współpraca ze względu na zmianę miejsca zamieszkania
- z 1 rodziną została zakończona współpraca na wniosek rodziny
- z 21 do końca roku 2017 r. trwała praca asystenta rodziny z rodzinami.

Wśród wyżej wymienionych rodzin był 1 przypadek umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej.

Konsultacje i poradnictwo specjalistyczne w 2017 r.:
Psycholog – 9 rodzin
Prawnik – 4 rodziny

Współpraca z rodzinami biologicznymi, których dzieci przebywają w pieczy zastępczej:

W 2015 r. w pieczy zastępczej przebywało 19 dzieci z 13 rodzin, z czego 12 rodzin nie wyraziło zgody na współpracę z asystentem rodziny, z jedną rodziną prowadzona była praca asystenta rodziny.
W 2016 r. w pieczy zastępczej przebywało 16 dzieci z 11 rodzin, z czego 9 rodzin nie wyraziło zgody na współpracę z asystentem rodziny w celu powrotu dziecka do rodziny, w 2 rodzinach nie znamy miejsca pobytu biologicznych rodziców.
W 2017 r. w pieczy zastępczej przebywało 27 dzieci z 18 rodzin, z czego 16 rodzin nie wyraziło zgody na współpracę z asystentem rodziny, z dwiema rodzinami była prowadzona współpraca asystenta rodziny.

Tabela: Dzieci z terenu Gminy Dolice przebywające w pieczy zastępczej w latach 2015-2017

L.p.	Piecza zastępcza	2015	2016	2017
		Ilość dzieci	Ilość dzieci	Ilość dzieci
1	Dom dziecka	2	0	3
2	Placówka opiekuńczo-lecznicza	0	1	1
3	Rodzina zastępcza zawodowa	5	3	2
4	Rodzina zastępcza spokrewniona	7	8	9
5	Rodzina zastępcza niezawodowa	10	11	11
6	Pogotowie Opiekuńcze	0	0	1
RAZEM		24	23	27

Źródło: informacje uzyskane z PCPR Choszczno, PCPR Pyrzyce, PCPR Stargard.

W 2015 r. jedno dziecko zostało umieszczone w spokrewnionej rodzinie zastępczej.
W 2016 r. dwoje dzieci osiągnęło pełnoletność, jedno dziecko zostało przeniesione z domu dziecka do rodziny zastępczej niezawodowej, jedno dziecko zostało przeniesione z domu dziecka do placówki opiekuńczo- leczniczej, doszło jedno dziecko do rodziny zastępczej niezawodowej.
W 2017 r. troje dzieci trafiło do domu dziecka, dwoje od rodziców biologicznych jedno zostało przeniesionez rodzinny zastępczej zawodowej,
Rodzic jednego dziecka przeprowadził się na teren naszej gminy, jedno dziecko przebywa w Pogotowiu Opiekuńczym.

Opłaty za pobyt dzieci umieszczonych w placówkach. Dokonywaliśmy opłat za siedmioro dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej, koszt Gminy Dolice wyniósł 49 843,00 zł.

Łącznie wydatki na realizację ustawy wyniosły 150 849 zł.:
Kwota 101 006 zł. zatrudnienie asystentów rodziny, (z czego 14 994 zł. sfinansowano z Programu rządowego „Asystent rodziny na rok 2017" i Funduszu Pracy 30 406 zł.)
Kwota 49 843,00 zł. opłaty za pieczę zastępczą.

III PRZECIWDZIAŁANIE PRZEMOCY W RODZINIE ZESPÓŁ INTERDYSCYPLINARNY

Zespół Interdyscyplinarny składa się obecnie z dziewięciu osób – przedstawicieli różnych służb: pracownika socjalnego Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej Dolice, pedagoga szkolnego Gimnazjumw Dolicach, kuratora rodzinnego i kuratora dla dorosłych Sądu Rejonowego w Stargardzie, pielęgniarki szkolnej, przedstawiciela stowarzyszenia, członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i przedstawiciela Posterunku Policji w Dolicach. Obsługę organizacyjno-techniczną Zespołu prowadzi Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dolicach.

Zespół ma za zadanie m.in. diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie, następnie podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w celach zapobiegawczych bądź podejmowanie interwencji w środowisku dotkniętym tym problemem. Głównym narzędziem pracy zespołu jest procedura tzw. „niebieskiej karty". Opracowywano i realizowano indywidualne plany pomocy i inicjowano działania w stosunku do osób stosujących przemoc, a następnie monitorowano sytuację w tych rodzinach.

Do zadań zespołu należy również dokumentowanie podejmowanych działań, a także ich efektów. Do prowadzenia indywidualnych spraw w ramach procedury „niebieska karta" przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego powołuje tzw. Grupę Roboczą, w skład której wchodzą specjaliści bezpośrednio mający wpływ na podejmowane działania (np. dzielnicowy, pracownik socjalny z danego rejonu, itd.).

W ramach zespołu w 2017 roku prowadzono **39** procedur niebieskich kart tj. **27** nowych procedur i **12** procedur wszczętych w 2016 i kontynuowanych w 2017 r. Nowe procedury zostały wszczęte przez: **przedstawicieli oświaty (1), pracowników socjalnych GOPS (9) i Policję (17).**

Zakończono działania w **33** przypadkach gdzie przemoc ustała w wyniku mediacji lub terapii rodzinnej, udziału w programie korekcyjnym dla sprawców przemocy oraz pomocy psychologa lub w wyniku osadzenia sprawcy przemocy w areszcie bądź zakładzie karnym. W **5** przypadkach rozstrzygnięto o braku zasadności podejmowania działań.

Wykres: Liczba wszczętych procedur z podziałem na instytucje wszczynające.

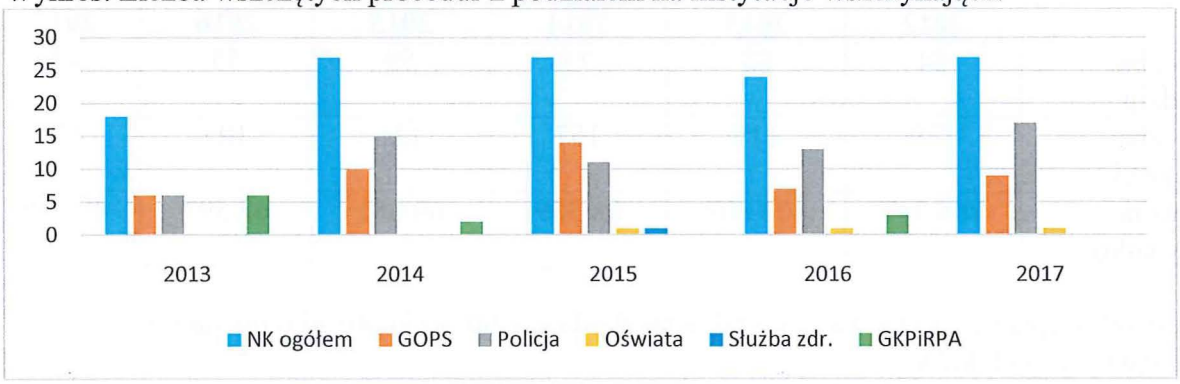

Wsparcie psychologiczne i prawne to podstawowe narzędzie pracy grup roboczych. Ponadto korzysta się też ze wsparcia instytucji takich jak Poradnie Terapii Uzależnień, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, czy wsparcie ośrodków dla ofiar przemocy w rodzinie gdzie osoby doznające przemocy mogą skorzystać z całodobowej ochrony. W 2017 roku **3** osoby z tereny Gminy Dolice wzięły udział w programie korekcyjnym dla sprawców przemocy. W roku 2017 z pomocy ośrodka dla ofiar przemocy nie skorzystała ani jedna osoba.

Ważną rolą zespołu jest działanie na rzecz przeciwdziałania przemocy poprzez podejmowanie udziału w kampaniach, kolportażu materiałów promocyjnych i organizowaniu

szkoleń dla kadr zajmujących się przemocą w rodzinie bezpośrednio lub pozostających w kontakcie z osobami, które takiej przemocy mogą doznawać.

W 2017 roku gmina Dolice kontynuowała uczestnictwo w kampaniach ogólnopolskich „Reaguj na przemoc". Ponadto członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego uczestniczyli w seminariach szkoleniowych poza terenem gminy Dolice. Nadzór nad realizacją i formą Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie sprawuje pełnomocnik wójta ds. profilaktyki.

GOPS zapewnia środki techniczne do prowadzenia, przez zespół interdyscyplinarny, spraw z zakresu przemocy. W 2017 roku uzupełniono dane na stronie internetowej www.dolice.pl z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

W 2017 roku Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej przeprowadził ankietę na temat zjawiska przemocy domowej na terenie Gminy Dolice, wyniki są dostępne w siedzibie GOPS.

IV. DODATKI MIESZKANIOWE I ENERGETYCZNE

Dodatek mieszkaniowy przyznawany jest rodzinom spełniającym kryteria dochodu, powierzchni zajmowanego lokalu na osobę oraz posiadający tytuł prawny do zajmowanego lokalu, zgodnie z ustawą z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych. GOPS realizuje je od 2009 r. Dodatki mieszkaniowe wypłacane są ze środków własnych gminy.

W roku 2017 wpłynęło 80wniosków o przyznanie dodatku mieszkaniowego.
Wydano **80 decyzji** w tym:
73 decyzji pozytywnych i **7** decyzji odmownych, w tym odmowa z powodu:
– przekroczony limit dochodu: 6 decyzji,
- przekroczony limit metrażu powierzchni normatywnej: 1 decyzja,
Łącznie z pomocy w formie dodatku mieszkaniowego skorzystało **44 rodziny.**
Na wypłatę dodatków przeznaczono kwotę **48 319 zł.**

Tabela: Dodatki mieszkaniowe w latach 2012 - 2017

	2012	**2013**	**2014**	**2015**	**2016**	**2017**
Liczba rodzin	84	83	73	59	55	44
Liczba decyzji	129	119	157	121	105	80
Kwota wydatku	108 341	101 807	88 339	69 681	62 593	48 319

Dodatek wypłacany jest w kasie do rąk wnioskodawcy lub na konto administratora zarządzającego lokalem.
Większość dodatków mieszkaniowych na prośbę wnioskodawców przekazywanych jest na konto Wodociągów Zachodniopomorskich w Goleniowie, Związku Gmin Dolnej Odry w Chojnie lub ENEA w celu wyjścia rodzin z zadłużeń wobec tych instytucji.

Od stycznia 2014 roku gmina realizuje zadanie dotyczące wypłaty **dodatku energetycznego** na podstawie ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne. Dodatek udzielany jest na wniosek dla odbiorców wrażliwych energii elektrycznej, tj. otrzymujących dodatek mieszkaniowy, i będących stroną umowy kompleksowej lub umowy sprzedaży energii elektrycznej zawartej z przedsiębiorstwem energetycznym oraz zamieszkującym w miejscu dostarczania energii elektrycznej.

Miesięczna wysokość dodatku energetycznego na jedno gospodarstwo domowe wynosi:
- dla gospodarstwa domowego 1 – osobowego – 11,22 zł
- dla gospodarstwa domowego składającego się z 2 do 4 osób – 15,58 zł
- dla gospodarstwa domowego składającego się z 5 osób i więcej - 18,70 zł

W roku **2017** roku zostało złożonych 13 wniosków o przyznanie dodatku energetycznego, wydanych zostało **13 decyzji** przyznających dodatek energetyczny.
Na wypłatę dodatków energetycznych w roku 2017 przeznaczono kwotę 1030,54 zł., plus koszty obsługi w wys. 20.61 zł. (tj. 2% kwoty wypłaconej) razem **1051 zł.**

Tabela: Dodatki energetyczne w latach 2014 - 2017

	2014	**2015**	**2016**	**2017**
Liczba rodzin	44	13	9	8
Liczba decyzji	76	24	19	13
Kwota wydatku w zł.	3 354	1 745	1 299	1031

V. ŚWIADCZENIA RODZINNE

Zasiłek rodzinny ma na celu częściowe pokrycie wydatków na utrzymanie dziecka. Przysługuje do ukończenia przez dziecko:
1) 18. roku życia lub
2) nauki w szkole, jednak nie dłużej niż do ukończenia 21. roku życia, albo
3) 24. roku życia, jeżeli kontynuuje naukę w szkole lub w szkole wyższej i legitymuje się orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności.

Kryterium dochodowe, warunkujące ustalenie prawa do zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami od 01.11.2015 r., wynosi 674,00 zł. lub 764,00 zł. na osobę na miesiąc, jeżeli dziecko legitymuje się orzeczeniem o niepełnosprawności.

Kwota zasiłków rodzinnych od 01.11.2016 r. wynosi:
- na dziecko od 5 roku życia – 95,00 zł. miesięcznie
- na dziecko od 5 do 18 roku życia – 124,00 zł. miesięcznie
- na dziecko od 18 do 24 roku życia – 135,00 zł. miesięcznie

Do zasiłku rodzinnego przysługują następujące dodatki:

- z tytułu urodzenia dziecka (1000,00 zł. jednorazowo)
- z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego (400,00 zł. miesięcznie)
- z tytułu samotnego wychowywania dziecka (193,00 zł. miesięcznie lub 273,00 zł. miesięcznie w przypadku dziecka legitymującego się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności)
- z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego (na dziecko do 5 roku życia – 90,00 zł. miesięcznie, powyżej 5 roku życia – 110,00 zł. miesięcznie)
- z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego (100,00 zł. jednorazowo)
- z tytułu podjęcia przez dziecko nauki poza miejscem zamieszkania (dodatek na dojazdy – 69,00 zł. miesięcznie, dodatek na internat – 113,00 zł. miesięcznie)
- z tytułu dodatek z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej (95,00 zł. miesięcznie).

Świadczenia opiekuńcze, na które składają się:

- Zasiłek pielęgnacyjny - przyznaje się w celu częściowego pokrycia wydatków, wynikających z konieczności zapewnienia opieki i pomocy innej osoby w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji (153,00 zł. miesięcznie).
- Świadczenie pielęgnacyjne - z tytułu niepodejmowania bądź rezygnacji z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w celu sprawowania opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji. (w 2017 r. 1406,00 zł od I 2018 r. 1477,00 zł).
- Specjalny zasiłek opiekuńczy - z tytułu niepodejmowania bądź rezygnacji z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w związku z koniecznością sprawowania opieki na osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności (520,00 zł. miesięcznie). Kryterium dochodowe uprawniające przyznanie prawa do zasiłku to 764,00 zł. miesięcznie na osobę.
- Zasiłek dla opiekuna - dla opiekunów osób, którzy utracili prawo do świadczenia pielęgnacyjnego z dniem 1 lipca 2013 r. w związku z wygaśnięciem z mocy prawa decyzji przyznającej prawo do świadczenia pielęgnacyjnego (520,00 zł miesięcznie).

Dodatkowo za osoby uprawnione do świadczenia pielęgnacyjnego, do specjalnego zasiłku opiekuńczego oraz do zasiłku dla opiekuna odprowadzane są składki emerytalno-rentowe i zdrowotne.

Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka, tzw.: „becikowe" – przysługuje matce, ojcu, opiekunowi prawnemu lub faktycznemu dziecka w związku z urodzeniem się żywego dziecka. Kwota jednorazowej zapomogi wynosi 1000,00 zł. Kryterium dochodowe, warunkujące przyznanie „becikowego" to 1 922,00 zł. miesięcznie na osobę. Kolejnym warunkiem przyznania prawa do tego świadczenia jest konieczność pozostawania pod opieką medyczną nie później niż od 10 tygodnia ciąży.

Świadczenie rodzicielskie, tzw. „kosiniakowe" - przysługuje matce, ojcu, opiekunowi faktycznemu, rodzinie zastępczej lub osobie która przysposobiła dziecko.
Osobie uprawnionej do świadczenia rodzicielskiego przysługuje w tym samym czasie jedno świadczenie rodzicielskie bez względu na liczbę wychowywanych dzieci, jedno świadczenie rodzicielskie w związku z wychowywaniem tego samego dziecka. Przysługuje w wysokości 1000,00 zł miesięcznie.

Jednorazowe świadczenie pieniężne zgodnie z ustawą o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem" – przysługuje z tytułu urodzenia się żywego dziecka, posiadającego zaświadczenie o ciężkim i nieodwracalnym upośledzeniu albo nieuleczalnej chorobie zagrażającej życiu, która powstała w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu. Jednorazowe świadczenie wynosi 4000,00 zł.

Tabela: Łączna liczba rodzin osób uprawnionych do świadczeń w 2017 roku.

Rodzaj świadczenia	Liczba uprawnionych

	2015	2016	2017
Zasiłki rodzinne wraz z dodatkami	433 rodzin	458 rodzin	424 rodzin
Zasiłki pielęgnacyjne	341 osób	329 osób	324 osoby
Świadczenia opiekuńcze (tj.: świadczenie pielęgnacyjne, zasiłek dla opiekuna i specjalny zasiłek opiekuńczy)	106 osób	89 osób	80 osób
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	51 rodzin	63 rodziny	64 rodziny
Świadczenie rodzicielskie	-	68 rodzin	73 rodziny
Jednorazowe świadczenie pieniężne zgodnie z ustawą o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „ Za życiem"	-	-	1 rodzina

Liczba rodzin jak i osób pobierających zasiłek rodzinny, zasiłek pielęgnacyjny oraz świadczenia opiekuńcze zmalała w stosunku do roku poprzedniego. Należy zwrócić uwagę, że liczba rodzin pobierających jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia dziecka i świadczenie rodzicielskie wzrosła w stosunku do lat poprzednich, co oznacza, że na terenie Gminy Dolice zwiększyła się liczba urodzeń.
Ogólna kwota wydatków w 2017 r. wynosi **3 508 716,43** (wypłaty świadczeń, składki na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne, koszty obsługi)

Wykres: Poniesione wydatki w 2017 r. w ujęciu procentowym.

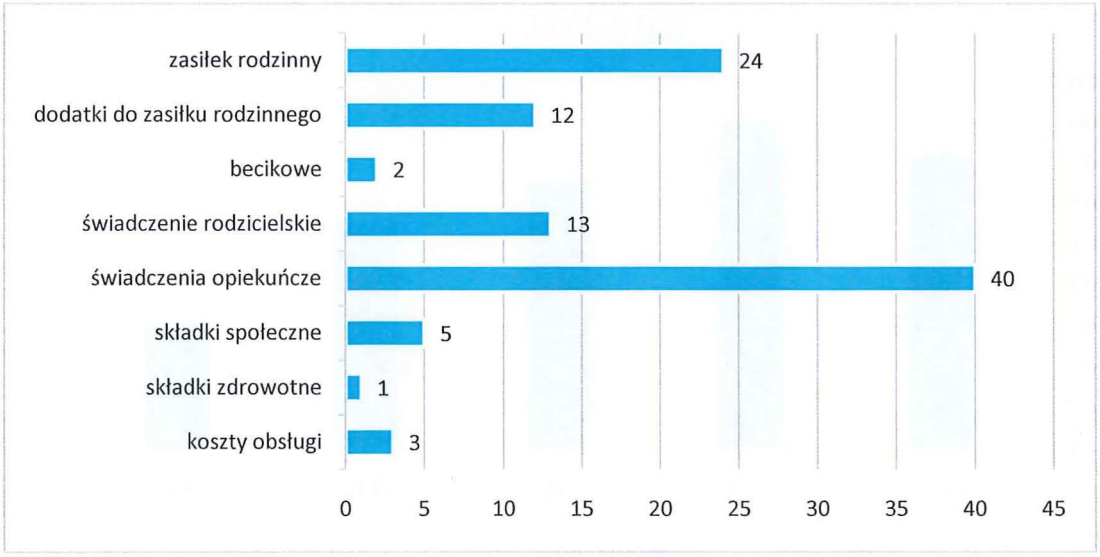

W 2017 r. odzyskano kwotę 26718,00 są to środki z tytułu nienależnie pobranych świadczeń rodzinnych oraz zasiłku dla opiekuna potrącane z bieżąco wypłacanych świadczeń, jak i zwrócone bezpośrednio przez osoby.

VI. FUNDUSZ ALIMENTACYJNY

Świadczenie z funduszu alimentacyjnego przysługuje osobie, która ma zasądzone alimenty na dziecko, a osoba zobowiązana do alimentacji nie wywiązuje się z tego obowiązku i prowadzona przez komornika egzekucja zasądzonych alimentów jest bezskuteczna.

Świadczenie przysługuje do ukończenia przez dziecko 18 lat, a jeżeli uczy się w szkole lub w szkole wyższej do ukończenia 24 roku życia.

Kryterium dochodowe uprawniające do pobierania świadczenia wynosi 725,00 zł. na osobę na miesiąc. Wysokość świadczenia z funduszu alimentacyjnego wypłacana jest do wysokości zasądzonych alimentów, jednak nie więcej niż 500,00 zł. na dziecko.

W 2017 roku wydatek na Fundusz alimentacyjny wyniósł **520 445 zł.** w tym 476 364 zł.świadczenia z funduszu alimentacyjnego i 44 081 zł.koszty obsługi.
Należy również dodać, że w 2017 r. odzyskano kwotę**4 013 zł.** Są to środki zwrócone przez osoby z tytułu nienależnie pobranych funduszu alimentacyjnego. Środki te przekazano do budżetu państwa jak również zostały przeznaczone na wypłatę bieżących świadczeń z funduszu alimentacyjnego(zwroty są uwzględnione w sumie wydatków na to zadanie).

W 2017 roku prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego uzyskało **58 rodzin** na **97 dzieci.**

Wykres:Środki wydatkowane na wypłatę świadczeń z funduszu alimentacyjnego na przestrzeni lat 2013 – 2017

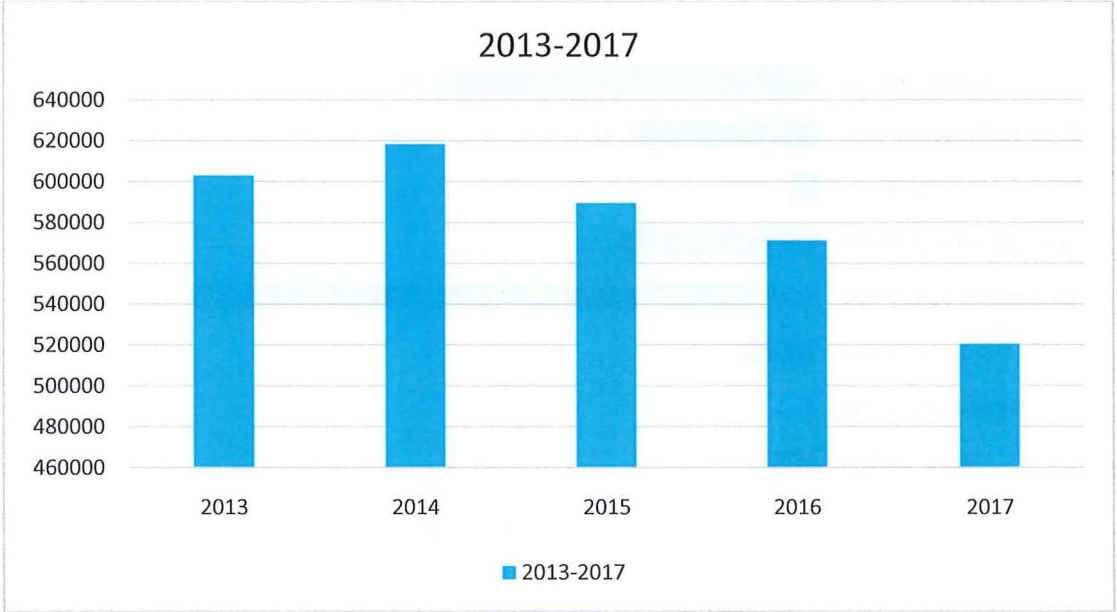

Tabela: Liczba rodzin uprawnionych do funduszu alimentacyjnego na przestrzeni lat 2008-2016

rok	**2008**	**2009**	**2010**	**2011**	**2012**	**2013**	**2014**	**2015**	**2016**	**2017**
Liczba rodzin	67	87	90	92	96	101	79	71	66	58

VII POSTĘPOWANIE WOBEC DŁUŻNIKÓW ALIMENTACYJNYCH

W okresie od 2009 r. do2017 r. w ewidencji ośrodka zarejestrowano **241** dłużników alimentacyjnych.
Na koniec grudnia 2017 r. zadłużenie wobec Gminy Dolice posiada:
- 139 osoby z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego
- 9 osób, na których ciąży obowiązek zwrotu wpłaconej zaliczki alimentacyjnej.

Egzekucja prowadzona jest przez komorników sądowych, na nasz wniosek.

Wobec dłużników podejmowane są działania, mające na celu poprawienie skuteczności egzekucji alimentacyjnej:
- wezwanie do urzędu w celu przeprowadzenia wywiadu alimentacyjnego i złożenia oświadczenia majątkowego.
- przekazanie informacji o dłużniku komornikom i organom wypłacającym świadczenia
- zobowiązanie dłużnika do zarejestrowania się w PUP i aktywnego poszukiwania pracy
- informowanie PUP o potrzebie aktywizacji zawodowej dłużnika
- prowadzenie postępowania dotyczącego uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych i wydawanie decyzji w tym przedmiocie
- wnioskowanie do starosty o zatrzymanie prawa jazdy
- kierowanie wniosków do prokuratury o ściganie za przestępstwo z uwagi na uporczywe uchylanie się od płacenia alimentów
- ustalanie aktualnego miejsca zamieszkania dłużników
- wnioskowanie o podjęcie działań wobec dłużników do organów właściwych wg miejsca zamieszkania dłużnika

W razie powstania zaległości w spłacie zobowiązań alimentacyjnych za okres dłuższy niż 6 miesięcy tutejszy organ przekazuje informację o zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego do Biura Informacji Gospodarczej.

W 2017 r. postępowanie prowadzone było wobec 138 dłużników, w tym 37 osób posiadających zadłużenie wobec innej gminy zamieszkujących na terenie Gminy Dolice.

Do końca 2017 r.
- 24 osób całkowicie spłaciło zadłużenia
- 17 osób zmarło
- 41 osoby pozostają w ewidencji z tytułu epizodycznych zdarzeń, zapytań, nie są to faktycznie osoby posiadające zadłużenie wobec Gminy Dolice

W ciągu 2017 r. łączna kwota zwrócona przez dłużników to **203 544,33 zł**, z tego:

- 149 057,86 zł przekazano do budżetu państwa,
- 54 486,47 zł przekazano na dochody własne Gminy Dolice

Wykres: Wysokość środków odzyskanych od dłużników alimentacyjnych

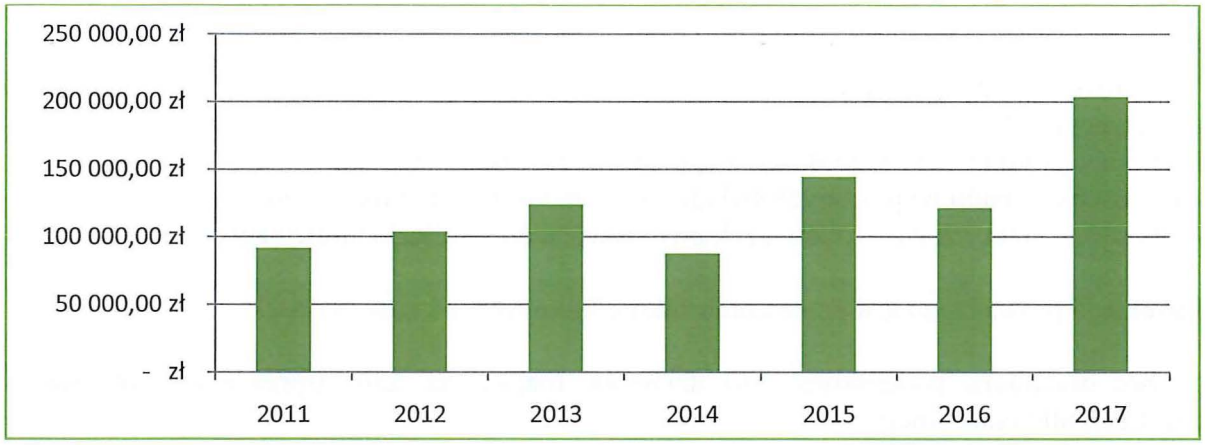

VIII PROGRAM RODZINA 500+

Od 01.04.2016 r. GOPS realizuje zapisy Ustawy z dnia 11.02.2016 r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci. Świadczenie wychowawcze w wysokości 500 zł. przysługuje matce, ojcu, opiekunowi faktycznemu dziecka albo opiekunowi prawnemu dziecka do dnia ukończenia przez dziecko 18 roku życia.

Świadczenie wychowawcze przysługuje na pierwsze dziecko jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę nie przekracza kwoty 800,00 zł. Jeżeli członkiem rodziny jest dziecko niepełnosprawne, świadczenie wychowawcze przysługuje na pierwsze dziecko jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę nie przekracza kwoty 1 200,00 zł

Świadczenie przysługuje na drugie i kolejne dzieci w rodzinie bezkonieczności dokumentowania sytuacji dochodowej, bowiem świadczenie to nie jest uzależnione od kryterium dochodowego.

Po dokonaniu ogólnej charakterystyki świadczenia wychowawczego - poniżej przedstawiam Państwu dane dotyczące poniesionych z budżetu Państwa wydatków na realizację w/w zadania oraz dane ilościowe.

Tabela: Wysokość środków wydatkowanych na realizację świadczenia wychowawczego w latach 2016 - 2017

	2016	2017
Wysokość środków wydatkowanych na wypłaty świadczenia wychowawczego	4 187 300 zł (w tym wypłaconych w ramach koordynacji)	5 435 121,90 zł (w tym wypłacony w ramach koordynacji)
Wysokość środków na obsługę zadania	- z budżetu państwa 84717 zł - środki własne 7519 zł	- z budżetu państwa 84 015,35 zł

Tabela: ilość beneficjentów korzystających ze świadczenia wychowawczego w latach 2016-2017

	2016	2017
Liczba rodzin ogółem	581	630
Liczba rodzin w ramach koordynacji (związanej z zamieszkiwaniem rodzica za granicą)	19	16
Liczba rodzin pobierających świadczenie wych. na pierwsze dziecko ogółem	434	476
Liczba rodzin pobierających świadczenie wych. na pierwsze dziecko w sytuacji gdy członkiem rodziny jest dziecko niepełnosprawne	42	48
Liczba dzieci	1004	1044
W tym liczba „dzieci pierwszych"	455	492
Stosunek procentowy liczby dzieci, na które wypłacane jest świadczenie wychowawcze do liczby wszystkich dzieci zameldowanych w Gminie Dolice.	**60 %**	**63%**

PARTNERZY WSPÓŁPRACUJĄCY Z GOPS

Wiele zadań realizujemy we współpracy z innymi instytucjami i organizacjami, co pozwala osiągać większą skuteczność. W tym miejscu kieruję szczególne podziękowania do
- Policji – PP w Dolicach
- Sołtysów
- GCISiP
- Pielęgniarki szkolnej
- Przychodni „Na zdrowie" w Dolicach
- GKRPA
- Pełnomocnika Wójta Gminy ds. profilaktyki
- Szkół, szczególnie Szkolnego Klubu Wolontariusza „Przyjazne serca".
- DPS Dolice
- Ochotniczej Straży Pożarnej
- Nadleśnictwa Choszczno
- PZW Koło Brzana Dolice
- Chrześcijańskiej Służby Charytatywnej w Stargardzie.
- Stowarzyszenia „Jeden za wszystkich wszyscy za jednego" z Dolic

Dziękuję również Panom Wójtom i Pani Skarbnik, Radzie Gminy za dobrą współpracę w codziennych zmaganiach z zadaniami i otwartość na zmiany oraz wszelkie wsparcie.

Charakter i zakres działalności GOPS w ostatnich latach uległ bardzo dużej zmianie. Z uwagi na Program Rodzina 500+ oraz nowe świadczenia rodzinne a także program Pomoc Żywnościowa z usług ośrodka korzysta szerokie spektrum mieszkańców, liczba interesantów znacznie się zwiększyła, podobnie jak zakres problemów, z którymi się borykamy.

POTRZEBY W ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ:

1. **Placówka świadcząca usługi dla osób niepełnosprawnych** z terenu Gminy Dolice, np. Warsztaty Terapii Zajęciowej, Środowiskowy Dom Samopomocy lub inny tego typu ośrodek, w którym osoby niepełnosprawne mogłyby uczestniczyć w zajęciach, realizować się i uzyskać wsparcie.
2. **Zorganizowana forma wsparcia dla seniorów** – liczba osób w wieku poprodukcyjnym w Gminie Dolice stale się zwiększa. Występuje duże zapotrzebowanie na usługi dla tej grupy osób m. in. z zakresu integracji, edukacji, utrzymania dobrej kondycji fizycznej.
3. **Lokale socjalne**, które pomogłyby w wielu przypadkach zakończyć problem konfliktu czy przemocy w rodzinach. Na terenie naszej Gminy są rodziny wieloosobowe mieszkające w mieszkaniach z jednym pokojem. Ważne są również lokale socjalne dla usamodzielnianych wychowanków placówek opiekuńczo – wychowawczych. Dzieci, które zostały odizolowane od rodziny z powodu patologii wracają do tych samych domów, nie mając szans na inne życie. Często nadal są ofiarami przemocy fizycznej, psychicznej czy ekonomicznej.
4. **Placówki wsparcia dziennego** na terenie Gminy dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych, które poza zajęciami szkolnymi nie mają możliwości przebywania w bezpiecznym miejscu, które stanowiłoby dla nich wsparciei możliwość rozwoju oraz uczyło prawidłowych zachowań. Przebywając tylko w środowisku patologicznym dziecko traci poczucie bezpieczeństwa a także podświadomie przejmuje taki model postępowania i powiela w dalszym życiu. Dlatego, chcąc zmienić rodziny zmarginalizowane należy przede wszystkim dać szansę zmiany dzieciom. Obecnie wzrosła ilość świetlic, poprawiły się w nich warunki, można dostosować charakter ich pracy, uregulować prawnie strukturę i zatrudnić tam osoby spełniające wymagania ustawowe oraz przygotowane do pracy z dziećmi.
5. **Dodatkowe środki** na realizację obowiązków gminy dotyczących wspierania rodziny, tj. terapii i mediacji rodzin, usług opiekuńczych i specjalistycznych dla rodzin z dziećmi, grup wsparcia, rodzin wspierających oraz zatrudnienie osoby, która organizowałaby te działania. Dotychczasowa praca Asystenta rodziny w wielu z nich przyniosła widoczne efekty, zmiany w funkcjonowaniu wielu rodzin, jednocześnie odsłoniła ogrom problemów do rozwiązania. Potrzebna jest systemowa terapia rodzin, podstawowa edukacja, stałe motywowanie, jest to proces trudny i długotrwały.
   Potrzebna jest szczególnie pomoc dla rodzin opiekujących się niepełnosprawnymi dziećmi, które często nie radzą sobie psychicznie z codziennym funkcjonowaniem.
6. **Noclegownia i ogrzewalnia** spełniające standardy i współpracujące z Gminą Dolice w zakresie udzielania schronienia osobom bezdomnym z terenu Gminy Dolice, oraz schronisko świadczące usługi bezdomnym osobom chorym, niezdolnym do samoobsługi.
7. **Wykwalifikowani Pracownicy socjalni** – w ostatnim czasie występują duże trudności ze znalezieniem osób, które posiadają wykształcenie zgodne z wymogami ustawy o pomocy społecznej.

KIEROWNIK
Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej
Anita Ukleja